

## Modeling of Role of Sustainable Development model in the Achievement of Iranian Sport Entrepreneurship Goals with Emphasis on Business Experience

Masoud Aghae<sup>1</sup>, Zahrasadat Mirzazadeh<sup>2</sup>, Mahdi Talebpour<sup>3</sup>, Seyed Morteza Azimzadeh<sup>4</sup>

1. Department of Sport Management, Faculty of Sport Sciences, Ferdowsi University of Mashhad, Mashhad, Iran.

E-mail: [ma.aghaei84@gmail.com](mailto:ma.aghaei84@gmail.com)

2. Corresponding Author, Department of Sport Management, Faculty of Sport Sciences, Ferdowsi University of Mashhad, Mashhad, Iran. E-mail: [z.mirzazadeh@um.ac.ir](mailto:z.mirzazadeh@um.ac.ir)

3. Department of Sport Management, Faculty of Physical Education, Ferdowsi University of Mashhad, Mashhad, Iran.

E-mail: [mtalebpour@um.ac.ir](mailto:mtalebpour@um.ac.ir)

4. Department of Sport Management, Faculty of Physical Education, Ferdowsi University of Mashhad, Mashhad, Iran.

E-mail: [mortezaazimzade@um.ac.ir](mailto:mortezaazimzade@um.ac.ir)

### Article Info

#### Article type:

Research Article

#### Article history:

Received:

23 May 2021

Received in revised form:

1 September 2021

Accepted:

6 September 2021

Published online:

28 April 2023

#### Keywords:

*Business Experience,  
Sports Entrepreneurship,  
Sustainable Development*

### ABSTRACT

**Introduction:** The present study aimed to provide a model for the role of sustainable development on achieving the goals of sports entrepreneurship in Iran with an emphasis on business experience.

**Methods:** The statistical population of the study was sports management professors and elites and sports entrepreneurs in the country. According to the Cochran's sample size formula of unlimited communities, 385 sports entrepreneurs were selected as the research sample. After distribution of questionnaires, 361 of which were returned correctly. Sampling method was available. Data collection tool was a researcher-made questionnaire focusing on three components of sports entrepreneurship goals (seven Subcomponent), sustainable development (six Subcomponent) and business experience (two Subcomponent), the content validity of which was confirmed by 12 professors of sports management. Data analysis was assessed at two levels of descriptive and inferential statistics. Structural equation modeling test was used with PLS software.

**Results:** The results of the research model showed that the path of sustainable development to the business experience with an effect factor (0.626) had the greatest effect among the variables. The path of sustainable development to achieve the goals of sports entrepreneurship with an impact factor (0.515) was in the next category and the path of business experience to achieve the goals of sports entrepreneurship with an impact factor (0.425) had the least effect among other variables.

**Conclusion:** In a general conclusion, it should be stated that development is a continuous matter that includes various aspects such as economic, social, cultural, political, etc. So holism is one of the features of development. Therefore, it is clear that entrepreneurship is operationalized through sustainable development and can play a key role.

**Cite this article:** Aghae, M., Mirzazadeh, Z., Talebpour, M., & Azimzadeh, S.M. (2023). Modeling of Role of Sustainable Development model in the Achievement of Iranian Sport Entrepreneurship Goals with Emphasis on Business Experience. *Sport Management Journal*, 56 (1), 215-231. DOI: <http://doi.org/10.22059/JSM.2021.324323.2729>.



Journal of Sport Management by University of Tehran Press is licensed under CC BY-NC 4.0  
| web site: <https://jrm.ut.ac.ir/> | Email: [jrm@ut.ac.ir](mailto:jrm@ut.ac.ir).

## Extended Abstract

### Introduction

The development of sports and physical education is a national duty as a basic measure to provide and educate healthy human capital. On the other hand, the evidence and experiences confirm the fact that sports can be used as a very effective and efficient tool and at the same time a low-cost tool in order to achieve development goals. Therefore The present study aimed to provide a model for the role of sustainable development on achieving the goals of sports entrepreneurship in Iran with an emphasis on business experience.

### Methods

The statistical population of the research included sports management professors and elites in the field of marketing and entrepreneurship and sports entrepreneurs in the country, which according to the sample size formula of Cochran Unlimited Communities number of 385 sports entrepreneurs was selected as the research sample, after distribution of questionnaires, 361 of which were returned correctly and the analysis was performed on the same number. The research tool was a researcher-made questionnaire, focusing on the three components of sports entrepreneurship goals, sustainable development, and business experience, which was graded based on a 5-point Likert scale. The formal and content validity of the questionnaire was confirmed by 12 sports management professors. Also, exploratory factor analysis and varimax rotation were used to construct each questionnaire; In the sports entrepreneurship goals questionnaire, seven components were identified, which explained a total of 62.603% of the variance of the sports entrepreneurship goals, in the sustainable development questionnaire, six components were identified, which explained a total of 70.917% of the variance of the sports sustainable development. Two components of the business experience questionnaire were identified, which explained a total of 63.252% of the variance of business experience, which was an acceptable amount. Structural equation modeling using Smart PLS software version 2 was used to analyze and test the conceptual model of the research.

### Results

The results of the research model showed that the path of sustainable development to the business experience with an effect factor (0.626) had the greatest effect among the variables. The path of sustainable development to achieve the goals of sports entrepreneurship with an impact factor (0.515) was in the next category and the path of business experience

to achieve the goals of sports entrepreneurship with an impact factor (0.425) had the least effect among other variables.

### Conclusion

In order to achieve the goals, set forth in sports entrepreneurship, sustainable development indicators must exist or even be strengthened at the macro level, and these indicators will improve the experience of businesses with greater strength. In addition, it is clear that entrepreneurship will play a major role in the quality of development. Sport, one of the most profitable industries in the world, is not an exception to this rule and should be considered for a holistic view in the future and sustainable development. In order to realize the goals of entrepreneurship, facilities for starting sports businesses should be created, the development of natural and mountain sports tourism should be considered, the major goals of sports should be determined by the strategic decision-making council in the country, and the development of public, women's, indigenous and local sports be strengthened and promoted; It is also suggested to the addresses engage in activities that result in the sustainability of sports entrepreneurship. In this case, businesses will prosper and the experience of sports businesses can be improved. For this purpose, a support fund for sports entrepreneurs should be formed, job adaptation and expertise should be created in sports entrepreneurs, sports businesses with a lifespan of more than 2 years should be supported and sports businesses with low risk should be prioritized. In a general conclusion, it should be stated that development is a continuous matter that includes various aspects such as economic, social, cultural, political, etc. So holism is one of the features of development. Therefore, it is clear that entrepreneurship is operationalized through sustainable development and can play a key role.

### Ethical Considerations

#### Compliance with ethical guidelines:

All issues of research ethics and obligations related to the publication have been observed

**Funding:** No financial resources

#### Authors' contribution:

The contribution of the authors of the article was in accordance with the order of the names

#### Conflict of interest:

The author(s) of the article declare that in relation to the publication of the presented article, the ethics of publication, including plagiarism, misbehavior, falsification of data or submission, and double publication, have been avoided, and there are no commercial benefits in this regard, and the authors have not received any compensation for presenting the work.

#### Acknowledgments:

We are grateful for the support of all organizations and experts who helped in this research, especially the Faculty of Sports Sciences of Ferdowsi University of Mashhad.

## ارائه مدل نقش توسعه پایدار در تحقق اهداف کارآفرینی ورزشی ایران با تأکید بر تجربه کسب و کار

مسعود آقایی<sup>۱</sup>، زهراسادات میرزازاده<sup>۲</sup>✉، مهدی طالبپور<sup>۳</sup>، سید مرتضی عظیمزاده<sup>۴</sup>

۱. گروه مدیریت ورزشی، دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران. رایانامه: [ma.aghaei84@gmail.com](mailto:ma.aghaei84@gmail.com)

۲. نویسنده مسئول، گروه مدیریت ورزشی، دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران. رایانامه: [z.mirzazadeh@um.ac.ir](mailto:z.mirzazadeh@um.ac.ir)

۳. گروه مدیریت ورزشی، دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران. رایانامه: [mtalebpour@um.ac.ir](mailto:mtalebpour@um.ac.ir)

۴. گروه مدیریت ورزشی، دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران. رایانامه: [mortezaazimzade@um.ac.ir](mailto:mortezaazimzade@um.ac.ir)

اطلاعات مقاله	چکیده
نوع مقاله: پژوهشی	<b>مقدمه:</b> پژوهش حاضر با هدف ارائه مدل نقش توسعه پایدار بر تحقق اهداف کارآفرینی ورزشی ایران با تأکید بر تجربه کسب و کار انجام گرفت.
تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۳/۲	<b>روش پژوهش:</b> جامعه آماری پژوهش استادان و نخبگان مدیریت ورزشی و کارآفرینان ورزشی در سطح کشور بودند که طبق فرمول حجم نمونه کوکران جوامع نامحدود ۳۸۵ کارآفرین ورزشی به عنوان نمونه تحقیق انتخاب شدند که پس از توزیع، ۳۶۱ پرسشنامه به صورت صحیح بازگردانده شد. شیوه نمونه‌گیری به صورت در دسترس انجام گرفت. ابزار گردآوری داده‌ها پرسشنامه محقق ساخته با محوریت سه مؤلفه اهداف کارآفرینی ورزشی (هفت زیرمؤلفه)، توسعه پایدار (شش زیرمؤلفه) و تجربه کسب و کار (دو زیرمؤلفه) بود که روایی محتوایی آن توسط ۱۲ نفر از استادان مدیریت ورزشی به تأیید رسید. داده‌ها در دو سطح آمار توصیفی و استنباطی تجزیه و تحلیل شد. از آزمون مدلیابی معادلات ساختاری با نرم افزار Smart PLS نسخه ۲ استفاده شد.
تاریخ بازنگری: ۱۴۰۰/۶/۱۰	<b>یافته‌ها:</b> نتایج مدل تحقیق نشان داد که مسیر توسعه پایدار به تجربه کسب و کار با ضریب اثر ۰/۶۲۶ بیشترین اثر را در بین متغیرها داشت. مسیر توسعه پایدار به تحقق اهداف کارآفرینی ورزشی با ضریب اثر (۰/۵۱۵) در رده بعدی قرار داشت و مسیر تجربه کسب و کار به تحقق اهداف کارآفرینی ورزشی با ضریب اثر ۰/۴۲۵ کمترین اثر را در بین سایر متغیرها داشت.
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۶/۱۵	<b>نتیجه گیری:</b> در نتیجه‌گیری کلی باید گفت توسعه امری است مستمر که جنبه‌های مختلف اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی سیاسی و غیره را در برمی‌گیرد. پس جامع‌نگری از ویژگی‌های توسعه است. از این رو مشخص است کارآفرینی به وسیله توسعه پایدار عملیاتی می‌شود و می‌تواند نقش اصلی را به عهده بگیرد.
تاریخ انتشار: ۱۴۰۲/۲/۱۸	
<b>کلیدواژه‌ها:</b> تجربه کسب و کار، توسعه پایدار، کارآفرینی ورزشی.	

**استناد:** آقایی، مسعود؛ میرزازاده، زهراسادات؛ طالبپور، مهدی؛ و عظیمزاده، سید مرتضی (۱۴۰۲). ارائه مدل نقش توسعه پایدار در تحقق اهداف کارآفرینی ورزشی ایران با تأکید بر تجربه کسب و کار. نشریه مدیریت ورزشی، (۱) ۱۵، ۲۲۹-۲۱۳. <http://doi.org/10.22059/JSM.2021.324323.2729>

این نشریه علمی رایگان است و حق مالکیت فکری خود را بر اساس لایسنس کرییتیو کامنز (CC BY-NC 4.0) به نویسندگان واگذار کرده است. | آدرس نشریه: <https://jrm.ut.ac.ir/> | ایمیل: [jrm@ut.ac.ir](mailto:jrm@ut.ac.ir)



## مقدمه

ورزش از عوامل بسیار مهم و اساسی تأمین نشاط جامعه است و در زمره سریع‌ترین بخش‌های رشد و مرتبط با بخش‌های اصلی اقتصادی در جهان مطرح شده است؛ از این رو دستاوردها و فرصت‌های شغلی گسترده‌ای را به وجود آورده است. به عبارتی افزایش فرایندهای کارآفرینی در ورزش و رویدادها، در حال ایجاد تنوعی از فرصت‌های شغلی جدید است (علیزاده و همکاران، ۲۰۱۵). ورزش، صنعت منحصربه‌فرد و پویایی است که ذاتاً در بخش‌های متعددی کارآفرینانه است (سیلتي، ۲۰۱۲). منحصربه‌فرد بودن ورزش با در نظر گرفتن گسترش کارآفرینی در صنایع و سازمان‌ها، فرصت‌های پویایی را برای کارآفرینان فراهم کرده است (ستومیر، ۲۰۰۲)، به گونه‌ای که نقش کارآفرینی در ورزش در ایجاد مزیت رقابتی و انتقال آن به مشتریان معنادار است. کارآفرینی عنصری مهم در موفقیت یک صنعت و سلامتی اقتصادی است. در این میان، تعریف پذیرفته‌شده جهانی برای کارآفرینی مشاهده نشده و به طور معمول کارآفرینی در واژه‌های اقتصادی مرتبط با کسب‌وکار تعریف شده است (سیلتي، ۲۰۱۲).

کارآفرینی شیوه تفکر و عمل مبتنی بر فرصت است که به خلق، ارتقا و بازآفرینی ارزش برای مالکان و ذی‌نفعان منجر می‌شود و تشخیص فرصت، قلب این فرایند است؛ بنابراین فرصت‌ها به عنوان قلب و نقطه آغازین فرایند کارآفرینی بسیار بااهمیت است (تیمانز و همکاران، ۲۰۰۴). باید گفت که کارآفرینی، فرایند پویایی از چشمانداز تغییر و تکوین است که نیاز به استفاده از انرژی و اشتیاق در جهت ایجاد و اجرای عقاید جدید و راه‌حل‌های خلاق دارد و اجزای ضروری آن شامل رضایت به انجام خطرهای محاسبه‌شده، تشکیل تیم سازمانی مؤثر، آماده کردن منابع مورد نیاز، ایجاد طرح کسب‌وکار یکپارچه و ایجاد نقشه راه و چشم‌اندازی برای شناختن فرصت است که صاحب‌نظران آن را بی‌نظمی، تناقض و اغتشاش می‌بینند (کوراتکو و آدرسچ، ۲۰۰۹). بنابر اعتقاد درین (۲۰۱۰) کارآفرینی خلق و ایجاد بینشی ارزشمند از هیچ است. سازمان‌ها و فدراسیون‌های ورزشی هم از این امر مستثنا نیستند و برای بقای خود در دنیای پرقابیت امروز و دستیابی موفقیت‌آمیز به اهداف راهبردی برنامه‌ریزی شده، نیازمند داشتن نیروی انسانی با روحیه کارآفرینانه جهت خلق ایده‌های خلاق و نوآور و در نهایت، تولید محصول، فروش و ایجاد هر زمینه‌ای که بتواند به اقتصاد رو به رشد سازمان کمک کند، هستند (درین، ۲۰۱۰). اینکه چگونه نیروی انسانی یک سازمان از جمله سازمان‌های ورزشی می‌تواند کارآفرین باشند، در سایه توجه به شاخص‌هایی همچون ریسک‌پذیری، کنترل درونی، استقلال، خلاقیت، توفیق‌طلبی، تحمل ابهام، قدرت‌طلبی، اعتمادبه‌نفس، رقابت‌طلبی، احساس شایستگی، عمل‌گرایی و غیره که ابعاد مهم روحیات کارآفرینان موفق را شکل می‌دهند و طبق رویکرد روان‌شناختی، داشتن چنین ویژگی‌های شخصیتی و روان‌شناختی مشخص و معین افراد را مستعد کارآفرینی می‌کند، حاصل می‌شود (فراهانی، ۲۰۰۷). برخی پژوهشگران فرصت‌های موجود در ورزش حرفه‌ای، نقل و انتقالات ورزشکاران، ساخت و تولید تجهیزات ورزشی، عکس‌برداری، روزنامه‌نگاری ورزشی و غیره را از اولویت‌های کارآفرینی در ورزش دانسته‌اند. بهره‌گیری از فرصت‌های اقتصادی، ایجاد شغل‌های جدید، نوآوری در محصولات و خدمات ورزشی، تبدیل کمبودها به فرصت‌هایی برای اشتغال یا ایجاد بازار کار جدید و غیره، همه از مسائل مهم در حوزه کارآفرینی در ورزش هستند که دستیابی به آنها نیازمند آموزش و تربیت مدیران و کارشناسان ورزشی کارآفرین موفق و متخصص دانشگاهی و به‌کارگیری آنها در سطوح مختلف سازمان‌های ورزشی کشور است (مینگوزی و همکاران، ۲۰۰۱) از طرف دیگر کشورهای در حال توسعه برای حفظ توسعه و به‌منظور رسیدن به توسعه همواره سعی کرده‌اند تا از منابع زیست‌محیطی موجود حداکثر استفاده را ببرند و به غارت طبیعت برای رسیدن به توسعه دست‌زده‌اند که این کار به تدریج خود آفت توسعه شده است. این در حالی است که انسان سالم، جامعه سالم و زندگی سالم هدف توسعه پایدار است. آسیب‌ها و ناهنجاری‌های اجتماعی امروز از جمله مسائل مهم و اساسی جامعه در حال گذار ماست. پیامدهای اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و امنیتی آسیب‌های اجتماعی بسیار گسترده است. آمارهای نه‌چندان زیننده جامعه ما بیانگر این واقعیت تلخ است. توسعه ورزش و تربیت بدنی به‌عنوان اقدام اساسی برای تأمین و تربیت سرمایه انسانی سالم و تندرست یک وظیفه ملی است. از طرفی شواهد و تجارب مؤید این واقعیت است که ورزش می‌تواند به‌عنوان ابزاری بسیار مؤثر و کارآمد و در عین حال ابزاری کم‌هزینه در جهت تحقق اهداف مربوط به توسعه به‌کار گرفته شود. امروزه توسعه در ابعاد مختلف در دستور کار تمامی کشورهای دنیا

<sup>1</sup>. Drissen

قرار دارد. توسعه یک کشور مفهومی کلی است که با توسعه در محورهای مختلف معنا می‌یابد (نظری، ۲۰۱۳). پژوهشگران اجتماعی و اقتصاددانان توسعه، از واژه توسعه تعابیر مختلفی داشته‌اند که از میان آن می‌توان به افزایش تولید (رشد کمی)، افزایش بهره‌وری، ارتقای کمی و کیفی سطح زندگی، رفع فقر و محرومیت و ... اشاره کرد. به عبارت دیگر اعتقاد صاحب‌نظران به این جهت سوق یافت که آنچه باید ملاک کلی قرار گیرد، صرفاً کمیت اقتصادی نیست، بلکه کیفیت زندگی و میزان موفقیت کشورها در بالا بردن استانداردهای واقعی زندگی مردم است. از منظر نظریه‌پردازان، توسعه پایدار دارای چهار بعد اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و زیست‌محیطی است. بعد اقتصادی به رشد اقتصادی و سایر شاخص‌های اقتصادی مرتبط است و در آن رفاه فرد و جامعه باید از طریق استفاده بهینه و کارایی منابع طبیعی و توزیع عادلانه منافع حداکثر شود. از منظر اجتماعی، تغییراتی که برای به بار نشستن آینده پایدار ضروری است، همواره قیدوبند فرهنگ اجتماعی هر جامعه است و لازمه آن تغییر و بازبینی الگوها و ارزش‌های اجتماعی ناهمسان و نیز احیای باورها، سنت‌ها و الگوهای است که رشد در فرهنگ تاریخی یک جامعه دارد و موافق و منطبق با تفکر پایداری است. بعد زیست‌محیطی به رابطه طبیعت و انسان می‌پردازد؛ پایداری زیست‌محیطی را می‌توان در تداوم و ارتقای سلامت و کارکردهای اصلی محیط زیست تعریف کرد. بعد سیاسی نیز به قوانین، سیاست‌ها، برنامه‌ریزی، بودجه‌بندی، نهادسازی، تنوع و تکثرگرایی، احترام به حقوق انسانی و مشارکت مؤثر مردم در فرایندهای تصمیم‌گیری توجه دارد و به تنظیم وضعیت و شرایط لازم برای توفیق هدف‌های اجتماعی، اقتصادی و زیست‌محیطی و ایجاد رابطه مبادله بین آنها برای رسیدن به توسعه پایدار می‌پردازد (ولیفد، ۲۰۱۵). منحصربه‌فرد بودن ورزش با در نظر گرفتن گسترش کارآفرینی در صنایع و سازمان‌ها، فرصت‌های پویایی را برای کارآفرینان فراهم کرده است (مندعلیزاده و همکاران، ۲۰۱۵)؛ بنابراین ایجاد کسب و کارها، منابع جدید ثروت را تولید می‌کنند و فرصت‌های جدید کسب و کاری را منجر می‌شوند. همچنین بالا بردن مشارکت در ایجاد کسب و کارها، تعداد افرادی را که به‌طور مستقیم در کارآفرینی درگیرند، افزایش و تلاش‌های کارآفرینانه را نیز ارتقا می‌دهد. از این رو مشخص کردن عوامل مهم ایجاد کسب و کارها (مثل تجربه قبلی صاحبان کسب و کارهایی که در زمینه ورزش کار کرده‌اند) می‌تواند پیش از ایجاد آنها، به شروع‌کنندگان شناخت خوبی دهد و آنها را در جهت موفقیت و حمایت در ایجاد، کمک کند (محمدکاظمی و همکاران، ۲۰۱۴). اصطلاح تجربه کسب و کار برای توصیف نحوه تفکر و رفتار کارآفرینان معرفی شده است. منظور، ساختارهای دانش است که مردم برای ارزیابی، قضاوت یا تصمیم‌گیری شامل ارزیابی فرصت، ایجاد و رشد سرمایه‌گذاری از آنها استفاده می‌کنند و تجارب کسب و کار خود را بهبود می‌بخشند (اوبسران، ۲۰۱۰). پرسش‌های بی‌پاسخ در خصوص نقشی که تجربه قبلی کسب و کار یک کارآفرین ایفا کرده است وجود دارد. تحقیقات، استدلال‌ها و شواهد متضادی در زمینه تجربه کارآفرینان از کسب و کارشان وجود دارد. اقتصاددانان استدلال کرده‌اند افرادی که وارد کارآفرینی می‌شوند، به تدریج از طریق راه‌اندازی تجارت در مورد توانمندی‌های خود آگاه می‌شوند و در پاسخ به مشاهده مهارت‌های آنها، رفتار خود را تغییر می‌دهند. برخی از کارآفرینان می‌فهمند که در ابتدا بیش از حد خوش‌بین بوده‌اند و این مسئله ممکن است به تعطیلی تجارت کمک کرده باشد. کارآفرینانی که انتظارات واقع‌بینانه‌تری دارند، ممکن است تجارت خود را توسعه دهند یا کار کارآفرینی خود را در جای دیگری ادامه دهند (فراسر و گرین، ۲۰۰۶). در اینجا شکاف تحقیقاتی مربوط به نقشی که تجربه کارآفرینی (مالکیت کسب و کار) ایفا می‌کند، نسبت به سایر مهارت‌ها و دانش کسب‌شده توسط کارآفرینان همراه است، مورد بحث و بررسی است. در ادامه تحقیقات مرتبط با متغیرهای تحقیق بیان می‌شود.

در تحقیقات مختلفی از کارآفرینی و مباحث تجربه کاری بحث شده است. گنزalez<sup>۱</sup> و همکاران (۲۰۲۰) در تحقیقشان با هدف کارآفرینی و نوآوری ورزشی پایدار، به مرور تحقیقات انجام‌گرفته در این حیطه پرداختند. آنها هفت خوشه اصلی یافتند که عبارت‌اند از توسعه رویدادهای ورزشی که پایداری ایجاد می‌کند، نوآوری در ورزش به‌عنوان خوشه دوم، خوشه سوم مدیریت ورزشی از طریق رفتارهای مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها بود و چهار خوشه دیگر تعداد استناد کمتری داشتند (سرانو و همکاران، ۲۰۲۰). در تحقیق دیگری پومر<sup>۲</sup> و همکاران (۲۰۲۰) رابطه بین گرایش کارآفرینی و عملکرد اجتماعی در باشگاه‌های ورزشی اسپانیا را بررسی کردند و نشان دادند مهم‌ترین شرط برای به‌دقت آوردن سطح بالایی از عملکرد اجتماعی باید به سطح بالای نوآوری و ریسک‌پذیری در ابعاد کارآفرینی و

1. González

2. Pomer

پیشگیری سطح پایینی داشته باشند. راتن<sup>۱</sup> (۲۰۱۸) در تحقیقی با عنوان «آینده کارآفرینی ورزشی» با مرور پژوهش‌های انجام‌گرفته در این حیطه عنوان می‌کند که آینده کارآفرینی در صنعت ورزش در گرو مشارکت اقتصادی شرکت‌های ورزشی است. علاوه بر این پومار<sup>۲</sup> و همکاران (۲۰۱۶) در تحقیقی با عنوان «آیا اندازه شرکت مهم است؟ جهت‌گیری و عملکرد کارآفرینی در شرکت‌های ورزشی اسپانیا» به این نتیجه رسیدند که جهت‌گیری کارآفرینی به‌عنوان یک ساختار چندبعدی (اقدامات فعال، نوآوری و ریسک‌پذیری) علاوه بر اینکه بر عملکرد شرکت‌های کوچک ورزشی تأثیر دارد، شرط حیاتی برای ادامه بقای آنها به‌حساب می‌آید. آدریچ و همکاران (۲۰۰۳) در نتایج تحقیق خود به نقش برجسته تجربه کاری پیشین فرد در موفقیت کارآفرینی اشاره کردند. همچنین لینان و چن<sup>۳</sup> (۲۰۰۹) دریافتند که تجربه‌های خانوادگی از دانش افرادی حمایت می‌کند که قصد آغاز حرفه‌ای جدید را داشته باشند. هانگ<sup>۴</sup> و همکاران (۲۰۱۶) در لوس بونس کالیفرنیا<sup>۵</sup> نشان دادند درگیری در فعالیتهای کارآفرینانه در سال‌های اولیه پس از فارغ‌التحصیلی، اندازه خانواده، توانمند بودن فرد از نظر مالی و وجود حداقل یک والد کارآفرین در تصمیم‌گیری فرد برای کارآفرین شدن فرد مؤثرند. به‌مثابه اینکه تجربه کسب‌وکار فرد افزایش می‌یابد، آگاهی آنان در خصوص چالش‌ها و فرصت‌های پیش‌رو بیشتر می‌شود و در نتیجه در مواجهه با موقعیت‌های حساس می‌توانند بهتر عمل کنند. در تحقیقات داخلی نیازی و همکاران (۲۰۲۰) تحقیقی با هدف تدوین مدل توسعه پایدار کارآفرینی ورزشی ایران از منظر تفکر راهبردی با استفاده از طرح نظام‌دار نظریه داده‌بنیاد انجام دادند. آنها به‌طور کلی نتیجه‌گیری کردند برای رسیدن به توسعه پایدار کارآفرینی ورزشی باید علاوه بر ایجاد قوانین برای تسهیل شرایط حضور کارآفرینان دولت، به سمت خصوصی‌سازی حرکت کند و عرصه را برای بخش خصوصی باز کند و خود نقش حمایت‌گر را ایفا کند؛ علاوه بر این با ایجاد تغییرات در روندهای آموزشی فارغ‌التحصیلان به سمت کارآفرینی و خوداشتغالی باید سوق داده شوند. عظیمی دلارستانی و همکاران (۲۰۱۹) در تحقیقشان با هدف شناسایی عوامل زمینه‌ای تأثیرگذار بر استقرار کارآفرینی راهبردی در کسب‌وکارهای ورزشی نشان دادند که رونق کسب‌وکارهای مرتبط با ورزش، فراهم کردن شرایط زمینه‌ای با هدف کمک به باروری نوآوری‌ها که در نهایت سبب ایجاد مزیت‌های رقابتی در کسب‌وکار کارها می‌شود، ضروری است. در همین زمینه دولت‌ها می‌توانند با اجرای نقش حیاتی خود در رویکردهای تنظیمی، هنجاری و شناختی به‌عنوان یک تسهیل‌کننده عمل کرده و شرایط محیطی را برای صاحبان کسب‌وکارها برای استقرار کارآفرینی راهبردی آماده کنند.

ورزش در کشور ما رو به تحول و توسعه است و همین تحرک می‌تواند زمینه‌های مناسبی برای فعالیتهای کارآفرینانه در آن ایجاد کند. در جهان امروز، تفکر نوآوری و کارآفرینی و استفاده از آن در سازمان‌ها امری اجتناب‌ناپذیر است. همان‌طور که تولد و مرگ سازمان‌ها به بینش، بصیرت و توانایی‌های مؤسسان بستگی دارد، رشد و بقای آنها نیز به عواملی مانند توانایی، خلاقیت و نوآوری منابع انسانی آنها وابسته است. اغلب تحقیقات کارآفرینی داخل کشور در دهه گذشته کمتر به ارتباط و مدلسازی بین متغیرهای تأثیرگذار پرداخته است. کارآفرینی در ورزش با آنکه مقوله‌ای نو به‌شمار می‌رود، می‌تواند جنبه‌های مختلفی از جمله اشتغال و آموزش را در برگیرد. بر اساس سیاست‌های برنامه چهارم توسعه، توجه به ورزش و یافتن راه‌های مناسب برای عملی کردن این برنامه‌ها به توصیف وضعیت کارآفرینی سازمان ورزشی نیاز دارد و با توجه به اینکه ورزش و تربیت بدنی جذابیت زیادی در بین مردم دارد، مسئولان سازمان‌های ورزشی را ترغیب می‌کند که راه‌حل‌های جدیدی خلق کنند. با مطالعه پیشینه تحقیقات صورت‌گرفته در حوزه کارآفرینی به‌راحتی مشخص می‌شود که نقش عوامل توسعه پایدار و تجربه کسب‌وکار در اهداف کارآفرینی به فراموشی سپرده شده است؛ از طرف دیگر کشورهای در حال توسعه برای حفظ توسعه و برای رسیدن به توسعه همواره سعی کرده‌اند تا از منابع زیست‌محیطی موجود بیشترین استفاده را ببرند و به غارت طبیعت برای رسیدن به توسعه دست زده‌اند که این کار به تدریج خود آفت توسعه شده است؛ این در حالی است که انسان سالم، جامعه سالم و زندگی سالم هدف توسعه پایدار است. آسیب‌ها و ناهنجاری‌های اجتماعی امروز از جمله مسائل مهم و اساسی جامعه در حال گذار ماست. پیامدهای اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و امنیتی آسیب‌های اجتماعی بسیار گسترده است. آمارهای نه‌چندان زبنده جامعه

1. Ratten

2. Pomar

3. Linan & Chen

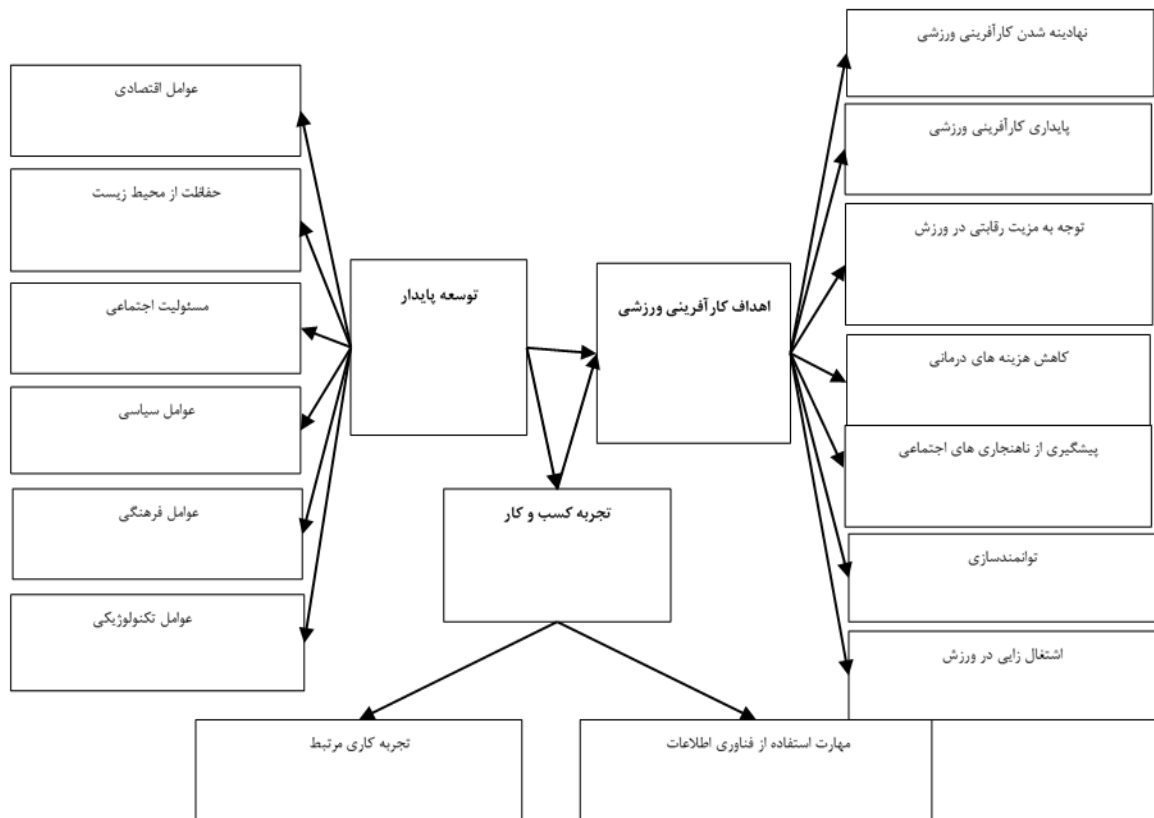
4. Huang

5. Los Banos, California

ما بیانگر این واقعیت تلخ است. توسعه ورزش و تربیت بدنی به عنوان اقدام اساسی برای تأمین و تربیت سرمایه انسانی سالم و تندرست و وظیفه ملی است. از طرفی شواهد و تجارب مؤید این واقعیت است که ورزش می تواند به عنوان ابزاری بسیار مؤثر و کارآمد و در عین حال ابزاری کم هزینه به منظور تحقق اهداف مربوط به توسعه به کار گرفته شود. از این رو در این تحقیق محقق به دنبال این مسئله است که توسعه پایدار چه نقشی بر اهداف کارآفرینی ورزشی با محوریت تجربه کسب و کار دارد؟

### روش شناسی پژوهش

این تحقیق از نظر هدف کاربردی، از نظر شیوه هدف توصیفی-تحلیلی است که به صورت پیمایشی انجام گرفت. جامعه آماری پژوهش استادان و نخبگان مدیریت ورزشی در حوزه بازاریابی و کارآفرینی و کارآفرینان ورزشی در سطح کشور بود. با توجه به استعلامات صورت گرفته توسط محقق، آمار دقیقی از تعداد کارآفرینان ورزشی کشوری در دسترس نبود، که طبق فرمول حجم نمونه کوکران جوامع نامحدود ۳۸۵ کارآفرین ورزشی (افرادی که در حوزه تولید محصولات ورزشی و خدمات ورزشی ایده نوآورانه ای داشتند و آن را به مرحله اجرا رسانده یا ثبت ایده کرده اند) به عنوان نمونه تحقیق انتخاب شدند که پس از توزیع، ۳۶۱ پرسشنامه به صورت صحیح بازگردانده شد و تحلیل روی همین تعداد انجام گرفت. جمع آوری داده ها در سال ۱۳۹۹ انجام گرفت و شیوه نمونه گیری به صورت در دسترس بود. دلیل عدم انتخاب نمونه گیری به روش خوشه ای- طبقه ای، گسترش ویروس کووید ۱۹ بود که امکان پخش پرسشنامه در مناطق پنج گانه کشور (مرکز، شمال، جنوب، شرق و غرب) را توسط تیم تحقیق مشکل و حتی غیرممکن کرده بود. به دلیل اینکه پرسشنامه ها توسط جامعه آماری تکمیل شود، ابتدا استادان متخصص در حوزه کارآفرینی ورزشی شناسایی شدند و لینک پرسشنامه برای آنها ارسال شد تا در مطالعه مقدماتی، پایایی آن بررسی شود. پس از تأیید پایایی، پرسشنامه تحقیق در گروه ها و کانال های ورزشی تلگرامی به همراه توضیحات کامل ارسال شد و در بازه زمانی سه ماهه پرسشنامه ها تکمیل شد. ابزار تحقیق پرسشنامه محقق ساخته مستخرج از رساله دکتری محقق با محوریت سه مؤلفه اهداف کارآفرینی ورزشی، توسعه پایدار و تجربه کسب و کار بود که بر اساس مقیاس پنج امتیازی لیکرت نمره دهی شد. روایی صوری و محتوایی تحقیق توسط ۱۲ نفر از استادان مدیریت ورزشی تأیید شد. همچنین از آزمون تحلیل عاملی اکتشافی و چرخش واریماکس برای ساخت هر پرسشنامه استفاده شد؛ در پرسشنامه اهداف کارآفرینی ورزشی هفت مؤلفه شناسایی شد که در مجموع ۶۲/۶۰۳ درصد از واریانس اهداف کارآفرینی ورزشی را تبیین کرد. در پرسشنامه توسعه پایدار شش مؤلفه شناسایی شد که در مجموع ۷۰/۹۱۷ درصد از واریانس توسعه پایدار ورزشی را تبیین کرد و در پرسشنامه تجربه کسب و کار دو مؤلفه شناسایی شد که در مجموع ۶۳/۲۵۲ درصد از واریانس تجربه کسب و کار را تبیین می کرد که مقداری قابل قبول بود. برای تجزیه و تحلیل آزمون مدل مفهومی تحقیق که در شکل ۱ گزارش شده است، از مدلسازی معادلات ساختاری با استفاده از نرم افزار Smart PLS نسخه ۲ استفاده شد.



شکل ۱. مدل مفهومی تحقیق

### یافته‌های پژوهش

در این بخش ابتدا آمار توصیفی مربوط به مشارکت‌کنندگان در تحقیق و سپس نتایج مدلسازی معادلات ساختاری بیان شده است. از این رو در جدول ۱، اطلاعات توصیفی بر اساس ویژگی‌های جمعیت‌شناختی جنسیت، وضعیت تأهل، سن، سمت و شغل، تحصیلات و سابقه فعالیت کارآفرینی ورزشی بررسی شده است.

جدول ۱. توصیف ویژگی‌های جمعیت‌شناختی تحقیق

ویژگی	طبقه‌بندی	درصد فراوانی
جنسیت	مرد	۷۲
	زن	۲۸
وضعیت تأهل	متأهل	۶۱/۵
	مجرد	۳۴/۵
سن	زیر ۲۵ سال	۱۴
	۲۶-۳۰ سال	۲۸
	۳۱-۳۵ سال	۳۶
	بیشتر از ۳۵ سال	۲۶
سمت	متخصص مدیریت ورزشی	۱۹
	متخصص بازاریابی ورزشی	۲۰



۶۱	کارآفرین ورزشی	
۴۸	کارشناسی	
۳۵	کارشناسی ارشد	تحصیلات
۱۷	دکتری	
۲۵	کمتر از سال	
۴۴	۲-۵ سال	سابقه فعالیت کارآفرینی
۱۹	۶-۸ سال	ورزشی
۱۲	بیشتر از ۸ سال	

در این پژوهش از نرم افزار Smart PLS که از مزیت‌هایی بیشتری نسبت به نرم‌افزارهای نسل اول برخوردار است، استفاده شد. مدلسازی معادلات ساختاری با این نرم‌افزار نسل دوم در مقایسه با روش‌های نسل اول که کوواریانس محور بودند، مزیت‌هایی دارد که یکی از دلایل استفاده از نرم‌افزار Smart PLS این است که با سه گویه و کمتر نیز از متغیرها قابل اجراست و این روش، با مدل سازنده سروکار دارد. در این مرحله پس از تأیید روایی محتوایی پرسشنامه مدل مفهومی تحقیق مورد سنجش قرار گرفت.

برای آزمون مدل تحقیق، از مدلسازی مسیری- ساختاری استفاده شد. این روش، مدلی آماری برای بررسی روابط خطی بین متغیرهای تحقیق و سؤالات پرسشنامه است. به عبارت دیگر مدلسازی مسیری- ساختاری روش آماری قدرتمندی است که مدل اندازه‌گیری و مدل ساختاری را با یک آزمون آماری همزمان ترکیب می‌کند. به منظور بررسی مطلوبیت مدل مسیری- ساختاری در روش حداقل مربعات جزئی (PLS) معیارهای متفاوتی برای ارزیابی مدل وجود دارد. ابتدا مدل اندازه‌گیری و سپس مدل ساختاری بررسی می‌شود.

در این بخش پایایی مدل با سه شاخص ضریب آلفای کرونباخ، پایایی ترکیبی و مجذور واریانس استخراج شده ارزیابی شد. سپس روایی همگرا با استفاده از متوسط واریانس استخراج شده تحلیل و روایی واگرا نیز به روش فورنل - لارکر بررسی شد.

جدول ۲. بررسی شاخص‌های روایی و پایایی سازه تحقیق

سازه	آلفای کرونباخ	پایایی ترکیبی	مجذور واریانس استخراج شده
اهداف کارآفرینی ورزشی	۰/۸۸	۰/۹۲	۰/۶۵۳
تجربه کسب و کار	۰/۷۱	۰/۸۴	۰/۷۳۵
توسعه پایدار	۰/۸۷	۰/۸۷	۰/۵۴

بر اساس نتایج آزمون در جدول ۲ میزان آلفای کرونباخ بالاتر از ۰/۷ است که ثبات درونی بالای پرسشنامه را نشان می‌دهد. ضریب دیلون- گلدشتاین یا پایایی ترکیبی (شاخص سازگاری درونی مدل اندازه‌گیری) سازه‌هاست. این ملاک، معیار مدرن‌تری است که PLS برای ارزیابی پایایی مدل گزارش می‌دهد، که طی آن پایایی سازه نه به صورت مطلق بلکه با توجه به همبستگی سازه‌ها با یکدیگر محاسبه می‌شود که باید بیشتر از ۰/۷ باشد. مقادیر به دست آمده برای این شاخص‌ها نیز حاکی از پایایی قابل قبول مدل تحقیق حاضر است. همچنین برای بررسی روایی همگرا از شاخص متوسط واریانس استخراج شده (AVE) استفاده شد. مقادیر بالای ۰/۵ در این بخش قابل قبول است. طبق نتایج آزمون مدل در جدول ۲، روایی همگرایی مدل اندازه‌گیری قابل قبول بود.

<sup>1</sup>. Average Variance extract (AVE)

جدول ۳ نیز نتایج روایی و اگر بر اساس روش فورنل - لارکر<sup>۱</sup> را نشان می‌دهد و با توجه به بزرگ‌تر بودن جذر متوسط واریانس استخراج‌شده متغیرها از همبستگی آن متغیر با متغیرهای دیگر، روایی و اگر ای مدل اندازه‌گیری تأیید می‌شود.

جدول ۳. نتایج آزمون فورنل - لارکر

متغیر	اهداف کارآفرینی ورزشی	تجربه کسب و کار	توسعه پایدار
اهداف کارآفرینی ورزشی	۰/۹۵		
تجربه کسب و کار	۰/۷۴	۰/۸۹	
توسعه پایدار	۰/۷۸	۰/۶۲	۰/۸۶

برای ارزیابی مدل درونی یا مدل ساختاری، شاخص‌های متعددی وجود دارد که از جمله می‌توان به ضریب تعیین ( $R^2$ ) و ضرایب مسیر اشاره کرد. ضریب تعیین یک معیار اساسی برای ارزیابی متغیرهای مکنون درون‌زا است. مقادیر  $R^2$  برابر ۰/۱۸ و ۰/۵۲ در مدل‌های مسیری PLS به ترتیب ضعیف و قابل توجه توصیف می‌شود. بر اساس نتایج جدول ۴، ضریب تعیین برای تمام متغیرهای درون‌زا مقدار قابل قبول است که کیفیت مدل ساختاری را نشان می‌دهد.

جدول ۴. ضریب تعیین متغیرهای درون‌زای تحقیق

متغیرهای درون‌زا	اهداف کارآفرینی ورزشی	تجربه کسب و کار
ضریب تعیین	۰/۷۲	۰/۳۹

در مورد ضریب مسیر که معادل بتای استاندارد شده در رگرسیون است، مقادیر کمتر از ۰/۳ ضعیف، بین ۰/۳ تا ۰/۶ متوسط و از ۰/۶ به بالا خوب تفسیر می‌شود. معناداری ضریب مسیر به روش BT و به وسیله بررسی شاخص t مشخص می‌شود، به طوری که مقادیر t بیشتر از ۱/۹۶ معنادار در نظر گرفته می‌شود.

جدول ۵. ضرایب مسیر مدل ساختاری و اثر کل متغیرها

مسیر	ضریب اثر استاندارد	t-value
مسیر توسعه پایدار به اهداف کارآفرینی ورزشی	۰/۵۱۵	۷/۱۵۹
مسیر توسعه پایدار به تجربه کسب و کار	۰/۶۲۶	۰/۷۱۲
تجربه کسب و کار به اهداف کارآفرینی ورزشی	۰/۴۲۵	۵/۶۰۸

همان‌طور که از جدول ۵ استنباط می‌شود تمام مسیرها معنادارند.

در این بخش برازش مدل اندازه‌گیری با شاخص اشتراکی، برازش مدل ساختاری با شاخص افزونگی و برازش کلی با نیکویی برازش (GOF) اندازه‌گیری می‌شود. شاخص افزونگی فقط برای متغیرها درون‌زا (متغیر ملاک) محاسبه می‌شود و مانند شاخص اشتراکی باید

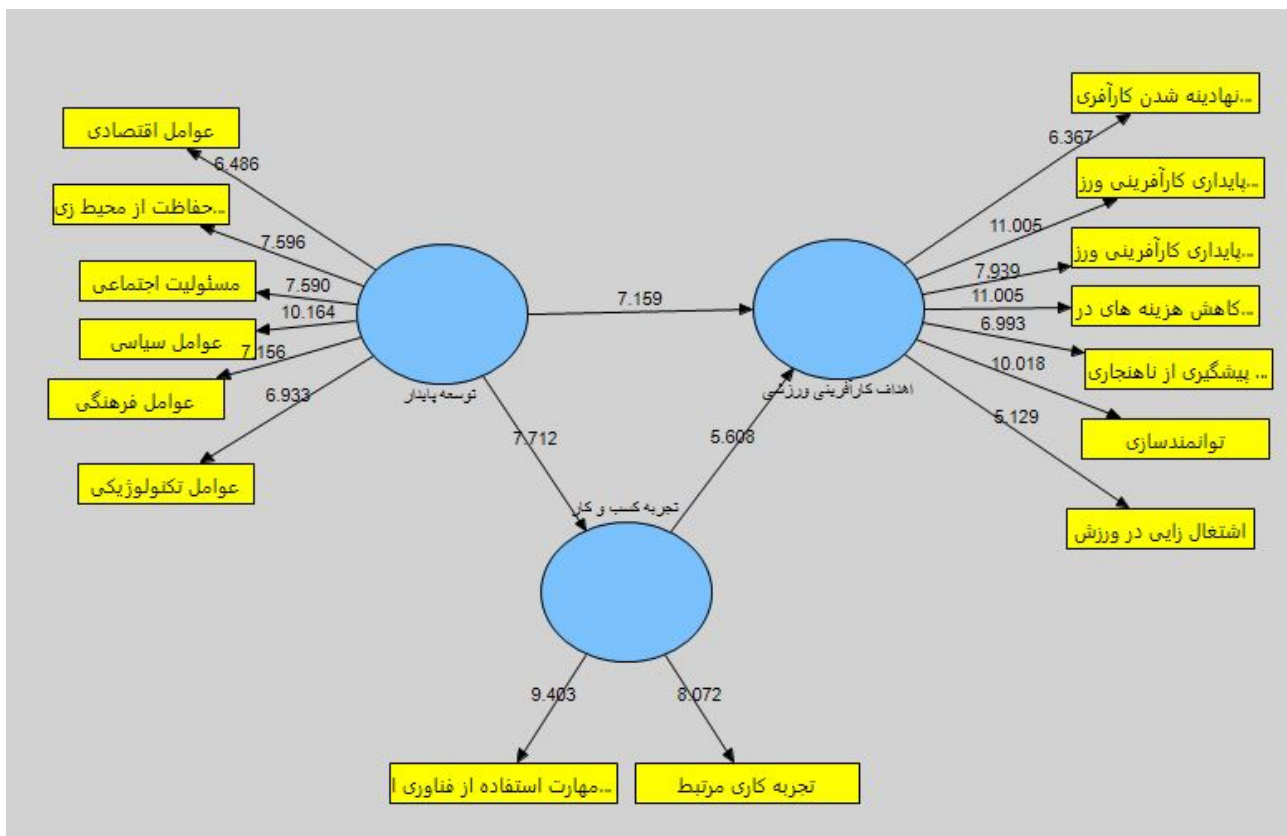
<sup>۱</sup> Fornell & Larcker

مقدار آن مثبت باشد. در کتاب‌های آماری سه مقدار ۰/۲۵، ۰/۳۶ و ۰/۳۶ را به عنوان مقادیر ضعیف، متوسط و قوی برای GOF معرفی کرده‌اند.

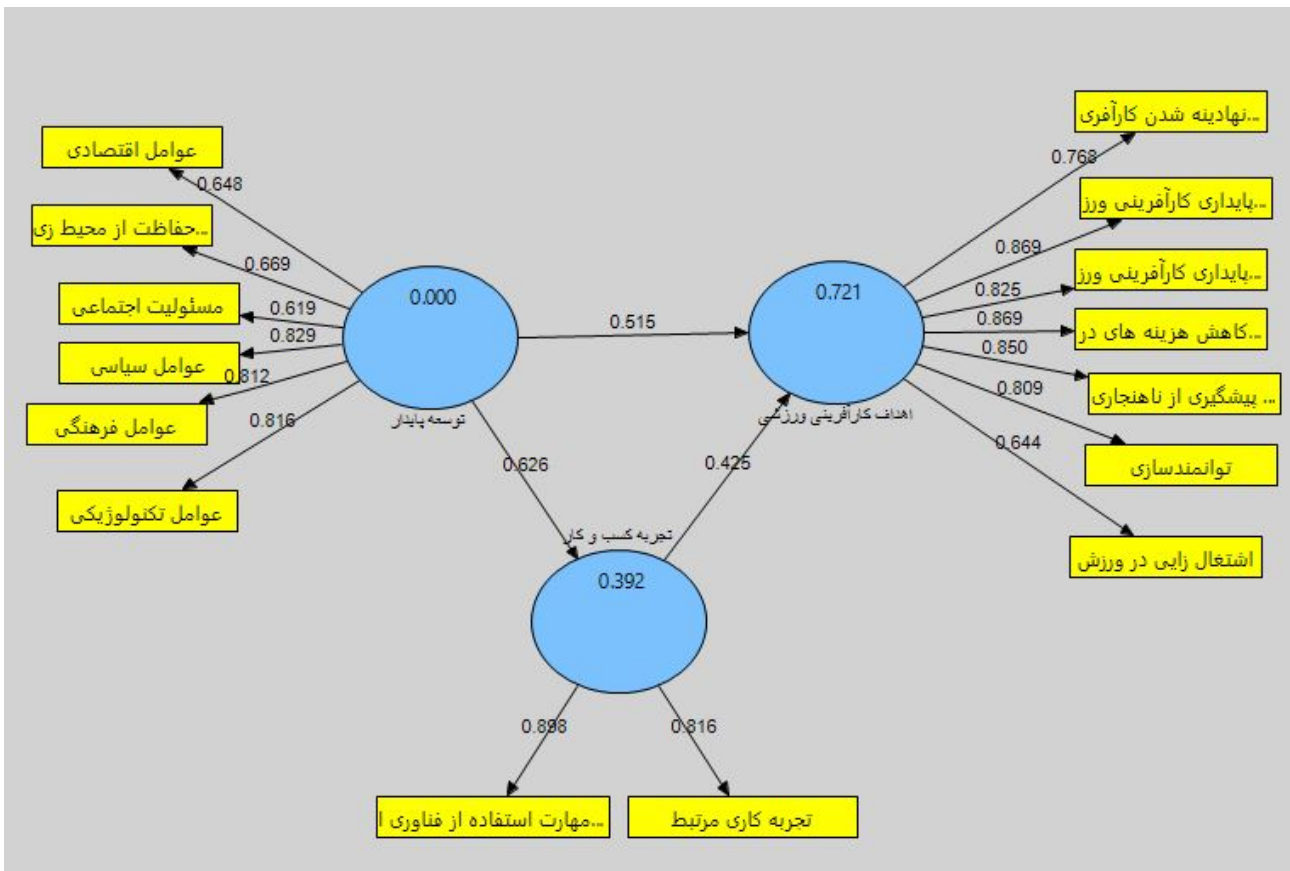
جدول ۶. برآورد شاخص‌های مدل ساختاری

متغیر	شاخص اشتراکی	شاخص افزونگی
اهداف کارآفرینی ورزش	۰/۹۵۹	۰/۰۱۸
تجربه کسب و کار	۰/۸۸۱	۰/۰۱۷
توسعه پایدار	۰/۹۶۶	—

$$GOF = \sqrt{\text{Communalities}} * R^2 = \sqrt{0.93 * 0.55} = 0.53$$



شکل ۲. مدل تحقیق در حالت شاخص تی



شکل ۳. مدل تحقیق در حالت تخمین استاندارد

جدول ۷. نتایج تحلیل عاملی تأییدی و پایایی پرسشنامه‌ها

متغیرها	سؤالات	نسبت بحرانی	بار عاملی	وارianس مستخرج از سازه‌ها	پایایی ترکیبی	آلفای کرونباخ
مسئولیت اجتماعی	سؤال ۱	۲/۱۳	۰/۴۸	۰/۵۰	۰/۷۹	۰/۷۷
	سؤال ۲	۹/۷۴	۰/۷۲			
	سؤال ۳	۹/۰۴	۰/۷۷			
	سؤال ۴	۲۰/۲۳	۰/۸۳			
نگرش زیست محیطی	سؤال ۱	۲۳/۰۶	۰/۸۴	۰/۶۶	۰/۹۴	۰/۹۲
	سؤال ۲	۲۵/۰۰	۰/۸۲			
	سؤال ۳	۲۹/۰۸	۰/۸۷			
	سؤال ۴	۱۸/۹۵	۰/۸۴			
	سؤال ۵	۲۲/۳۶	۰/۸۴			
	سؤال ۶	۱۳/۰۲	۰/۷۶			
	سؤال ۷	۲۱/۶۵	۰/۸۳			
	سؤال ۸	۹/۴۵	۰/۶۹			

## بحث و نتیجه‌گیری

ورزش صنعت رو به رشد و حتی توسعه‌یافته در دنیا محسوب می‌شود که افزایش فرایندهای کارآفرینی در آن سبب ایجاد فرصت‌های شغلی جدیدی شده است. از آنجا که توسعه پایدار به معنای تلفیق اهداف اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی برای حداکثرسازی رفاه انسان فعلی بدون آسیب به توانایی‌های نسل‌های آتی برای برآوردن نیازهایشان است، کارآفرینی ورزشی می‌تواند با ایفای نقش مؤثر در توسعه کسب‌وکار، اشتغال، رفاه و سلامت روحی و جسمی در توسعه کشور نقشی بسیار مهم و برجسته داشته باشد؛ به همین دلیل توسعه پایدار به ورزش، کارآفرینی و ایجاد شغل وابسته است. از این‌رو هدف تحقیق حاضر ارائه مدل نقش توسعه پایدار در تحقق اهداف کارآفرینی ورزشی با تأکید بر تجربه کسب‌وکار بود.

نتایج مدل تحقیق نشان داد که مسیر توسعه پایدار به تجربه کسب‌وکار با ضریب مسیر استاندارد ۰/۶۲۶ بیشترین تأثیر را در بین سایر متغیرها دارد. توسعه پایدار با هدف ایجاد تعادل بین حال و آینده است که با استفاده بهینه از ظرفیت‌ها و پتانسیل‌ها به دنبال بهبود تولید کالا و خدمات، افزایش بهره‌وری و ارزش افزوده اقتصادی است. با توجه به این تعریف اگر کسب‌وکاری در کشوری که شاخص‌های توسعه پایدار در آن وجود داشته باشد، راه‌اندازی شود، نتیجه آن بهبود تجربه کسب‌وکار است. به‌طور ساده‌تر می‌توان گفت در کشوری کسب‌وکارها رونق پیدا می‌کند که توسعه پایدار در اهداف کلان و چشم‌انداز کشور وجود داشته باشد؛ زیرا در این صورت منابع کشور هدر نمی‌رود و برای نسل‌های آینده وجود خواهد داشت. رودریگز<sup>۱</sup> و همکاران (۲۰۰۲) در تحقیقی نیز بیان کرده بودند که توسعه پایدار می‌تواند برای هر کشوری مزیت رقابتی فراهم کند، یکی از این مزیت‌ها بهبود کسب‌وکار و افزایش دانش در موفقیت آن است (رودریگز و همکاران، ۲۰۰۲)، که در تحقیق حاضر به نتیجه مشابه رسیده است، پس جای تعجب ندارد که چرا مسیر توسعه پایدار به تجربه کسب‌وکار از بیشترین میزان برخوردار است. کلک و ون تولدر<sup>۲</sup> (۲۰۱۰) نیز نقش توسعه پایدار را در تجارت بین‌الملل به اثبات رسانده‌اند که با نتیجه همپوشانی دارد. فعالیت‌های کسب‌وکار در کشور را می‌توان منبعی برای خلق دانش در جامعه شمرد. توسعه محصولات و خدمات جدید در این کسب‌وکارها منبع خلق دانش است. در فرایند توسعه محصولات جدید، از مرحله تولید ایده تا پرتاب محصول به بازار، خلق دانش جدید را می‌توان زمینه اصلی توسعه پایدار و بهبود تجربه کسب‌وکار دانست. از دیدگاه مایکل پورتر (۲۰۰۰) توسعه اقتصادی به دنبال کسب نوعی توسعه پایدار در استانداردهای زندگی افراد جامعه و ایجاد عدالت در قدرت خرید افراد است. استاندارد زندگی بر اساس بهره‌وری در اقتصاد ملتها تعیین می‌شود. این بهره‌وری از طریق کالاها و خدمات تولیدشده، به‌ازای بهره‌گیری میزان مشخصی از منابع انسانی، سرمایه‌ای و فیزیکی سنجیده می‌شود؛ یعنی می‌توان گفت که علاوه بر ایجاد کالاها و خدمات بیشتر، درآمد بیشتر، ارتقای بهره‌وری نیز از دسته عناصر توسعه اقتصادی شمرده می‌شود.

در ادامه نتایج مدل تحقیق مشخص شد که مسیر توسعه پایدار به اهداف کارآفرینی ورزشی با ضریب مسیر ۰/۵۱۵ مثبت و معنادار است. ویژگی بارز اقتصاد امروز، تغییرات سریع است. از این‌رو کشورهایی می‌توانند در چنین اقتصادی موفق باشند که قابلیت تطبیق با این تغییرات را داشته باشند. طبیعی است که بارزترین ابزار که می‌تواند به این هدف کمک کند، کارآفرینی است. کارآفرینی در هر زمینه‌ای با توسعه اقتصادی و اجتماعی کشورها رابطه تنگاتنگی دارد و امروزه از شاخص‌های توسعه در کشورهای رو به رشد محسوب می‌شود. به همین دلیل ضمن فراهم آوردن زمینه رشد و توسعه پایدار، به تحقق اهداف کارآفرینی ورزشی نیز کمک می‌کند. از این‌رو تأثیر معنادار توسعه پایدار در تحقق اهداف کارآفرینی ورزشی محرز می‌شود. در تحقیق جامعی از گونزالز و همکاران (۲۰۲۰) که تمامی مطالعات به کارآفرینی ورزشی را بین سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۹ بررسی کرده بودند، هفت مضمون اصلی را در تحقق اهداف کارآفرینی ورزشی مطرح کرده بودند که یکی از آنها پایداری و توسعه بود؛ با وجود این بیان کردند کارآفرینی پایدار و نوآوری در ورزش یک زمینه توسعه‌نیافته اما

1. Rodriguez

2. Kolk & Van Tulder

امیدوارکننده برای آینده صنعت ورزش است که باید به‌طور دقیق‌تر بررسی شود (سرانو و همکاران، ۲۰۲۰). کوهن و پیچی (۲۰۱۵) نیز به نتیجه مشابه رسیده بودند. در بیشتر این تحقیقات یا به‌صورت مستقیم به نقش توسعه پایدار در کارآفرینی اشاره شده بود یا مؤلفه‌های توسعه پایدار در تحقق بخشیدن اهداف کارآفرینی را نشان داده بود. همین مسئله نشان می‌دهد که این یافته منطقی است، زیرا تحقیقات مختلف این را به‌کرات در جوامع مختلف و به شکل‌های مختلف تبیین کرده بودند. اشتغال و بیکاری از مهم‌ترین مسائلی است که به‌عنوان اولین شرط رسیدن به رشد اقتصادی و توسعه باید مورد توجه قرار بگیرد، زیرا عوامل توسعه پایدار مانند رشد اقتصادی و حتی مسئولیت‌پذیری رابطه مستقیمی با اشتغال افراد آن جامعه را دارد و اگر جامعه‌ای دچار معضل بیکاری باشد، نه‌تنها از مسائل اقتصادی ضرر می‌کند، بلکه مسئولیت اجتماعی نیز در رده‌های بعدی اهمیت قرار می‌گیرد. از این نظر مشخص است که اشتغال‌زایی در درجه تأثیر بالایی با توسعه پایدار داشته باشد.

در نهایت مدل تحقیق نشان داد که بین تجربه کسب‌وکار با اهداف کارآفرینی ورزشی ارتباط مثبت و معناداری وجود دارد، اما این مسیر از دو مسیر قبلی کمتر بود. این نتیجه توجیه‌پذیر است. واضح است که هرچه تجربه کاری مرتبط‌تری وجود داشته باشد، اشتغال‌زایی در زمینه ورزش وجود و به‌طور مشابه کارآفرینی پایدارتر و نهادینه‌تر می‌شود. از طرفی مهارت استفاده از فناوری اطلاعات نقش مثبتی در توانمندسازی کارآفرینی دارد و به مزیت رقابتی منجر می‌شود. آدریچ و همکاران (۲۰۰۳) نیز به نقش برجسته تجربه کسب‌وکار پیشین فرد در موفقیت کارآفرینی اشاره کرده بودند. کارآفرینی و کارآفرینان منشأ آثار ارزشمندی در جامعه هستند. میان کارآفرینی و کسب‌وکار ارتباطی تنگاتنگ وجود دارد؛ به‌طوری‌که هرگاه فعالیت‌های کارآفرینی در جامعه‌ای کند و آهسته شود، نرخ بیکاری آن جامعه افزایش خواهد یافت. نقش کارآفرینی و کسب‌وکارها در توسعه اشتغال دست‌کم دو دلیل آشکار دارد؛ استفاده از فناوری‌های نوین، اهمیت سودهای ناشی از تولید انبوه را در بسیاری از بخش‌های اقتصادی کاهش داده است، ثانیاً به‌سبب سرعت فزاینده‌ی نوآوری و کوتاه‌تر شدن چرخه عمر محصولات و فناوری‌ها، کارآفرینی ورزشی می‌تواند کسب‌وکارها را دوام ببخشد و مطلوبیت بیشتری حاصل کند. بنابراین در چنین شرایطی انتظار می‌رود که نرخ بالای شکل‌گیری کسب‌وکارهای جدید، عاملی پویا برای توسعه کارآفرینی و رشد اشتغال باشد.

در بین عوامل توسعه پایدار عوامل سیاسی با ضریب ۰/۸۲۹ بیشترین همپوشانی و مسئولیت اجتماعی با ضریب ۰/۶۱۹ کمترین میزان همپوشانی را داشت و به ترتیب عوامل تکنولوژی (۰/۸۱۶)، فرهنگی (۰/۸۱۲)، حفاظت از محیط زیست (۰/۶۶۹) و اقتصادی (۰/۶۴۸) در رده‌های بعدی بودند. در هر کشوری توسعه زمانی تحقق می‌یابد که برنامه ریزان، برنامه‌ای قوی و متناسب با شرایط و موقعیت محیطی تدوین کنند و وابسته به سیاست‌های کلان یک کشور است. سیاست‌ها اگر به‌نحوی تدوین شود که به حفظ منابع کمک کند، نتیجه آن توسعه پایدار است و برعکس. از همین رو قابل استدلال است که چرا عامل سیاست از بین سایر عوامل از شدت بیشتری برخوردار بود. از طرفی دنیای مدرن به سمت ماشینی و کامپیوتری شدن پیش می‌رود و بسیاری از شاخص‌های توسعه کشور ارتباط مستقیمی با سطح فناوری روز دنیا دارد. از این رو نیز می‌توان گفت نتیجه حاضر از میزان همپوشانی بالای عوامل تکنولوژیکی، معقول و منطقی به‌نظر می‌رسد. اما در اینکه چرا مسئولیت اجتماعی کمترین میزان همپوشانی را داشت، باید گفت که این عامل به‌عنوان یک امر جامعه‌شناسی مطرح است که به‌صورت غیرمستقیم در توسعه پایدار نقش مثبتی دارد، به همین دلیل نیز منطقی به‌نظر می‌رسد که در عین معنادار بودن، اما از سایر عوامل شدت کمتری داشته باشد. در بین عوامل اهداف کارآفرینی ورزشی، پایداری و کاهش هزینه‌های درمانی با ضریب ۰/۸۶۹ بیشترین همپوشانی و اشتغال‌زایی در ورزش با ضریب ۰/۶۴۴ نیز کمترین میزان همپوشانی را داشت که جای تعجب دارد. چون یکی از مهم‌ترین اهداف کارآفرینی ورزشی در جامعه ایجاد اشتغال است و اینکه چرا این عامل کمترین میزان همپوشانی را داشته است، جای بحث دارد. به چند دلیل شاید بتوان آن را توجیه کرد؛ ابتدا ممکن است از دیدگاه جامعه تحقیق با وجود کارآفرینی در صنعت ورزش

کشور باز هم جای توسعه وجود دارد و ایجاد مشاغل در سطح عالی قرار ندارد؛ به همین دلیل میزان همپوشانی اهداف کارآفرینی ورزشی با اشتغال‌زایی از سایر عوامل کمتر است. همچنین توجیه دیگری که برای این نتیجه می‌توان ذکر کرد این است که کارآفرینی ورزشی در کشور بیشتر به ایده‌ها ختم می‌شود و تحقق آنها به صورت عملی دارای چالش‌های فراوانی است که ممکن است به ایجاد شغل ختم نشود. به‌طور کلی می‌توان گفت توسعه امری است مستمر که جنبه‌های مختلفی نظیر اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی سیاسی و غیره را در برمی‌گیرد. پس جامع‌نگری از ویژگی‌های توسعه است. ورزش صنعت رو به رشد و حتی توسعه‌یافته در دنیا محسوب می‌شود که افزایش فرایندهای کارآفرینی در آن سبب ایجاد فرصت‌های شغلی جدیدی شده است. در این تحقیق مشخص شد که توسعه پایدار نیز می‌تواند به تجارب کسب‌وکار منجر شود و اهداف کارآفرینی ورزشی را نیز تبیین کند. تجربه کسب‌وکار نیز می‌تواند نقش مثبتی در تحقق اهداف کارآفرینی داشته باشد؛ از آنجا که توسعه پایدار به معنای تلفیق اهداف اقتصادی، اجتماعی، زیست‌محیطی برای حداکثرسازی رفاه انسان فعلی بدون آسیب به توانایی‌های نسل‌های آتی برای برآوردن نیازهایشان است، توسعه کسب‌وکارهای ورزشی می‌تواند با ایفای نقش مؤثر در کارآفرینی، اشتغال، رفاه و سلامت روحی و جسمی در توسعه کشور نقشی بسیار مهم و برجسته داشته باشد؛ به همین دلیل توسعه پایدار به کارآفرینی ورزشی و ایجاد شغل منجر می‌شود. بدین معنا که برای دستیابی به اهداف مطرح‌شده در کارآفرینی ورزشی، در سطح کلان باید شاخص‌های توسعه پایدار وجود داشته باشد یا حتی تقویت شود، همچنین این شاخص‌ها، بهبود تجربه کسب‌وکارها را با قوت بیشتری نیز به همراه خواهد داشت. علاوه بر این مشخص است که کارآفرینی در کیفیت توسعه نقش اصلی را به عهده خواهد داشت. ورزش از صنایع پرسود دنیا از این قاعده مستثنا نیست و باید برای جامع‌نگری در آینده و توسعه پایدار مدنظر قرار بگیرد. در جهت تحقق اهداف کارآفرینی باید تسهیلاتی برای راه‌اندازی کسب‌وکارهای ورزشی ایجاد شود، توسعه گردشگری ورزشی طبیعی و کوهستانی مدنظر قرار گیرد، اهداف کلان ورزش توسط شورای راهبردی تصمیم‌گیری در کشور مشخص شود و توسعه ورزش همگانی، بانوان، بومی و محلی تقویت و ارتقا یابد؛ همچنین پیشنهاد می‌شود به فعالیتهایی پرداخت که حاصل آن پایداری کارآفرینی ورزشی باشد. در این صورت کسب‌وکارها رونق پیدا می‌کند و می‌توان تجربه کسب‌وکارهای ورزشی را بهبود بخشید. بدین‌منظور باید صندوق حمایت از کارآفرینان ورزشی شکل بگیرد؛ انطباق شغل و تخصص در کارآفرینان ورزشی به‌وجود آورد؛ کسب‌وکارهای ورزشی با طول عمر بیش از دو سال را حمایت کرد و کسب‌وکارهای ورزشی با ریسک کمتر را در اولویت قرار داد.

## تقدیر و تشکر

از تمامی سازمان‌ها و متخصصانی که در جمع‌آوری داده‌ها و تحقق اهداف پژوهش حمایت و همکاری داشتند، سپاسگزاری می‌شود.

## References

- [Ardichvili, A., R. Cardozo, and S. Ray, A theory of entrepreneurial opportunity identification and development. \*Journal of Business venturing\*, 2003. 18\(1\): p. 105-123.](#)
- [Azimi delarestaghi, a., s.m.h. razavi, and m.r. Boroumand, Identifying the Effective Context Conditions of Strategic Entrepreneurship Deployment in Sports Business. \*Sport Management and Development\*, 2019. 7\(4\): p. 70-87. . \(In Persian\)](#)
- [Ciletti, D., Sports entrepreneurship: A theoretical approach. \*Sport entrepreneurship, theory and practice\*, 2012: p. 1-14.](#)
- [Cohen, A. and J.W. Peachey, The making of a social entrepreneur: From participant to cause champion within a sport-for-development context. \*Sport management review\*, 2015. 18\(1\): p. 111-125.](#)

- [Drissen M, P.S., The role of the entrepreneur in small business success: The entrepreneurship scan. Netherlands, University of Groningen, 2010: p. 603-610.](#)
- [Farahani A, Falahati.M., The relationship between psychological factors of empowerment and entrepreneurship in experts of universities physical education bureaus. Research in Sport Science, 2007. 15\(21\): p. 67-69.\(In Persian\)](#)
- [Fraser, S. and F.J. Greene, The effects of experience on entrepreneurial optimism and uncertainty. Economica, 2006. 73\(290\): p. 169-192.](#)
- [González-Serrano, M.H., V. Añó Sanz, and R.J. González-García, Sustainable sport entrepreneurship and innovation: a bibliometric analysis of this emerging field of research. Sustainability, 2020. 12\(12\): p. 5209.](#)
- [Huang, M.A.C., et al., Factors Affecting Entrepreneurship Decision in Los Banos, Laguna, Philippines. Journal of Economics, Management & Agricultural Development, 2016. 2\(2390-2021-374\): p. 89-102.](#)
- [Kolk, A. and R. Van Tulder, International business, corporate social responsibility and sustainable development. International business review, 2010. 19\(2\): p. 119-125](#)
- [Kuratko, D.F. and D.B. Audretsch, Strategic entrepreneurship: exploring different perspectives of an emerging concept. Entrepreneurship theory and practice, 2009. 33\(1\): p. 1-17.](#)
- [Liñán, F. and Y.W. Chen, Development and cross-cultural application of a specific instrument to measure entrepreneurial intentions. Entrepreneurship theory and practice, 2009. 33\(3\): p. 593-617.](#)
- [Minguzzi, A. and R. Passaro, The network of relationships between the economic environment and the entrepreneurial culture in small firms. Journal of Business Venturing, 2001. 16\(2\): p. 181-207.](#)
- [Mohamadkazemi R, Z.R., khodayari A, Javadinia M, Identifying Entrepreneurial Business Opportunities in Sports Industry with an IT Approach. Journal of Entrepreneurship Development, 2014. 7\(1\): p. 95-112. \(In Persian\)](#)
- [Monds Alizadeh, Z., Ehsani, M., Kozechian, H., & Honari, H., The environmental factor affecting on sport entrepreneurship. Journal of Sport Management Studies, 2015. 7\(29\): p. 99-116. . \(In Persian\)](#)
- [Nazari R, G.H., The role of mass media as an opportunity for sustainable Development in sport. Communication Management in Sports Media, 2013. 1: p. 41-46. . \(In Persian\)](#)
- [Niazy, P., R. Nazari, and m. azimzade, Developing the Model of Sustainable Development of Sport Entrepreneurship in Iran from the Perspective of Strategic Thinking Based on the Grounded Theory. New Trends in Sport Management, 2020. 8\(29\): p. 87-103. . \(In Persian\)](#)
- [Núñez-Pomar, J., P. Escamilla-Fajardo, and V. Prado-Gascó, Relationship between entrepreneurial orientation and social performance in Spanish sports clubs. The effect of the type of funding and the level of competition. International Entrepreneurship and Management Journal, 2020. 16\(3\): p. 981-999.](#)
- [Núñez-Pomar, J., et al., Does size matter? Entrepreneurial orientation and performance in Spanish sports firms. Journal of Business Research, 2016. 69\(11\): p. 5336-5341.](#)
- [Pourkiani M, S.R.S., Sport as an effective tool in human capital development strategies, health and sustainable in Iran, in National Conference on the Role of Sports in Sustainable Health and Development. 2015. . \(In Persian\)](#)
- [Ratten, V., Sport entrepreneurship: Developing and sustaining an entrepreneurial sports culture. 2018: Springer.](#)



- [Rodriguez, M.A., J.E. Ricart, and P. Sanchez, Sustainable development and the sustainability of competitive advantage: A dynamic and sustainable view of the firm. Creativity and innovation management, 2002. 11\(3\): p. 135-146.](#)
- [Santomier, J., Sport business entrepreneurship. New England Journal of Entrepreneurship, 2002. 5\(1\): p. 5.](#)
- [Timmons, J.A., S. Spinelli, and Y. Tan, New venture creation: Entrepreneurship for the 21st century. Vol. 6. 2004: McGraw-Hill/Irwin New York.](#)
- [Ucbasaran, D., et al., The nature of entrepreneurial experience, business failure and comparative optimism. Journal of business venturing, 2010. 25\(6\): p. 541-555.](#)
- [Wilfried Lemke, H. A.M., The role of sports in sustainability orientation, in National Conference on the Role of Sports in Sustainable Health and Development. 2015.](#)